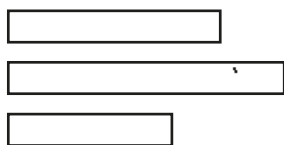

dům umění
ústí nad labem
galerie 2

**Michaela Labudová —
Standing Rock
7/9 — 18/10 2017**

**Jak můžete kupovat
nebo prodávat
oblohu?**

Seathle

**Kurátorka:
Adéla Machová**

**Vernisáž výstavy:
ve středu 6. 9. 2017
v 19 hodin**

**v Domě umění
Ústí nad Labem**

**Otevřeno:
ÚT-SO 10-18 hodin
vstup zdarma**

Dům umění Ústí nad Labem
Fakulty umění a designu
Univerzity Jana Evangelisty Purkyně
Klíšská 1101/129a, 400 96 Ústí nad Labem
(vedle vysokoškolských kolejí K 1, K2)
trolejbus 52, 58, 59, autobus 9, 17, 27,
zastávka Klíše - lázně

Informace o výstavě a doprovodném programu naleznete
na www.duul.ujep.cz a na facebooku.

Michaela Labudová — Standing Rock

Panoráma vytvořené Michaelou Labudovou pomocí grafických technik (kresba, vyřezávání do papíru, sken) a velkoformátového tisku reflektuje událost veřejnosti známou jako „Standing Rock“. Boje o tuto posvátnou indiánskou půdu v Severní Dakotě (USA) a o přírodu, přes niž byla naplánována a schválena výstavba ropovodu, zahlcovaly po dlouhou dobu různá média – od novinového tisku přes sociální síť. Životní prostředí a kulturní dědictví nakonec prohrály bitvu s rozvojem americké ekonomiky. Kdo by si v téhle chvíli nevzpomněl na slova indiánského náčelníka Seathla, které pronesl na konci 19. století před americkým kongresem a prezidentem (i když mnozí tvrdí, že tato řeč byla vymyšlena pro film, ale aktuálně není důležitá její pravost, ale samotný obsah, poselství). Nabízí se totiž otázka: Události se opět opakují? I proto doprovází panoráma text z proslovu náčelníka, který nás mimo jiné upozorňuje na křehkost místa, jež obýváme. „Cokoliv potká zemi, zakrátko potká i její děti. Člověk neutkal osnovu života, je jen jedním z jejich pramínků. Cokoliv učiní osnově života, činí sám sobě.“ Obraz a slovo nás vybízí k vlastnímu zamyšlení, zamyšlení se nad naším vztahem k přírodě a kulturnímu dědictví.

Za vznikem díla Michaely Labudové v galerii 2 stojí myšlenka, že bychom měli určité události a silné příběhy zaznamenávat i pro další generace. Vyprávění příběhu, ať už pomocí slov nebo vizuálního zobrazování, nabývá určité univerzálnosti, již dokážeme uchopit z vlastní zkušenosti a vztáhnout ji k místu, kde žijeme. I přesto, že může díky interpretacím jednoho příběhu vznikat určitá fikce, vyniká právě onen obecnější odkaz, možné poučení nebo jen možnost srovnání a posouzení dané situace. Přestože dílo odkazuje na konkrétní událost, jak napovídá samotný název výstavy, nejednoho z nás jistě napadne obecnější souvislost s místním regionem severních Čech a devastací místa za účelem industrializace, kdy příroda i původní genius loci ustoupil průmyslu a později hledá svoji novou identitu.

Autorku Michaelu Labudovou však zaujala situace kolem Standing Rock, a to od přebujelé pozornosti v médiích až po výslednou absurdní situaci, včetně obrazů vystěhovávání indiánského tábora, kde se na úpatí hor řadí auta, a dochází k devastujícímu setkání přírody a moderní techniky. V obraze se autorka snažila zachytit moment určitého okamžiku, jenž načrtává paralelu k podobným příběhům na celém světě.

Michaela Labudová působí jako odborná asistentka v ateliéru Vizualní design na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Od roku 2013 zde studuje doktorský obor Vizualní komunikace, kde se věnuje tématu identity ve vizuální komunikaci. Od roku 2007 je členkou grafické skupiny Monsters, jež je aktivní na poli grafického designu, od typografie přes korporátní identitu, knižní tvorbu, ilustraci či webdesign.

Adéla Machová, kurátorka výstavy

K výstavě je připraven doprovodný program ve formě komentované prohlídky s kurátorkou výstavy a tvůrčího workshopu s Michaelou Labudovou (úterý 10. 10. 2017), více naleznete v programových skládačkách, na facebooku a našem webu www.duul.cz.

Kontakt:

Adéla Machová
+420 601 385 504
adela.machova@ujep.cz

Dům umění Ústí nad Labem
Fakulty umění a designu
Univerzity Jana Evangelisty Purkyně
Klíšská 1101/129a, 400 01 Ústí nad Labem

Otevřeno: ÚT-SO 10-18 hodin / vstup zdarma

www.duul.cz

Projev náčelníka Seathla ke kongresu a prezidentovi USA

Velký náčelník nám také posílá přátelská slova, plná dobré vůle. To je od něj laskavé, protože my dobře víme, jak málo potřebuje naše přátelství na oplátku. My tedy vaši nabídku uvážíme. Víme, že když neprodáme, bílý muž přijde s puškou a naši půdu si prostě vezme. Co náčelník Seattle řekne, na to se může Velký náčelník ve Washingtonu spolehnout tak, jako se naši bílí bratři mohou spoléhat na příchod ročních období. Moje slova jsou jako hvězdy – nikdy nezajdou.

Jak můžete kupovat a prodávat oblohu, jak můžete obchodovat s teplem země? To je myšlenka, která je nám cizí.

My přece nevlastníme svěžest vzduchu a třept vodu, tak jak je chcete od nás kupovat?

Každý kousíček téhle země je mému lidu drahý. Každá zářící jehlička borovic, každý písečný břeh, každý závan mlhy v temných lesích, každá mýtin a každá bzučící muška je v paměti a zkušenostech mého lidu něčím posvátným.

Míza, jež proudí pod kůrou stromů, je prosycena vzpomínkami rudého muže. Mrtví bílých zapomínají na zemi svého zrození, když odcházejí na svou pouť po hvězdách. My, my jsme součástí země, a země je součástí nás. Vonící květiny jsou naše sestry. Jelen, kůň, velký orel jsou naši bratři. Skalnaté útesy, šťavý lučin, teplé boky našeho koně, člověk sám – to vše patří k jedné rodině.

A tak když Velký náčelník ve Washingtonu říká, že by chtěl koupit naši půdu, žádá od nás moc. Slibuje nám také, že nám zajistí místo, kde si budeme moci žít v klidu po svém. Bude nám prý otcem, a my budeme jeho dětmi. My tedy vaši nabídku, že koupíte naši půdu, uvážíme.

Zářící voda, jež proudí v řekách a bystřinách, není obyčejnou vodou, je to krev našich předků. Pokud vám prodáme naši půdu, musíte si pamatovat, že je posvátná, a musíte to naučit i své děti. Musíte jim říct, že každé tajemné zrcadlení v průzračné vodě jezer vypráví o dějinách a vzpomínkách ze života našeho lidu.

Mumlání vod je hlasem otce mého otce. Řeky jsou naši bratři, ony v nás hasí žízeň, nosí naše kánoe a živí naše děti. Pokud vám prodáme půdu, musíte si pamatovat, že řeky jsou i vaši bratři, a musíte naučit své děti, aby se k nim chovaly se stejnou laskavostí jako ke svým bratrům.

Rudý muž vždycky ustupoval před bílými lidmi, tak jako horská mlha ustupuje před ranním sluncem. Ale popel našich otců je nám svatý. I jejich hroby jsou v posvátné půdě, stejně jako tyhle kopce a stromy. Tento kout země je zasvěcen nám.

Víme, že bílý člověk našim zvykům nerozumí. Pro něj je jedna část země stejná jako každá druhá, protože je cizincem, jenž přichází za noci a bere si ze země, cokoliv potřebuje. Země mu není bratrem, ale nepřítelem, a když si ji podrobí, jde o kus dál. Za sebou nechává otcův hrob, a nic mu to nevadí. Uloupí zemi svým dětem, a nic mu to nevadí. Zapomíná na hroby svých předků a na dědická práva svých dětí.

Jedná se zemi, svou matkou, a s oblohou, svým bratrem, jako s věcmi, jež je možno kupovat, plundrovat a prodávat jako ovce či blýskavé korálky. Jeho nenasytná hlťavost pozře celou zemi a nezanechá po sobě nic než poušť.

Nevím. My děláme věci jinak než vy. Vím jen, že pohled na vaše města bolí oči rudého muže. Ale možná že jsme jen divoši a ničemu nerozumíme.

Ve městech bledých tváří není tichého místečka, kde bys mohl zaslechnout, jak se rozvíjejí lístky na jaře, jak sviští hmyzí křídélka. Možná že jsem jen divoch a ničemu nerozumím. Jak ale ten rachot zraňuje mé uši! A co je do života, když člověk nemůže poslouchat teskné volání lelka anebo spory žab na nočním jezeře? Jsem rudý muž a ničemu nerozumím. Indián má raději měkké šumění větru, když hladí tvář rybníka, a jeho vůni, vymytou poledním deštěm a nasáklou smolným dechem borovic.

Vzduch je pro rudého muže drahocenný, protože všechny věci sdílí společný dech – zvířata, stromy, člověk – všichni dýcháme stejný vzduch. Zdá se, že bílý člověk je lhostejný ke vzduchu, který dýchá. Jako nemocný, který umírá po mnoho dní, i on už otrnul vůči mrtvolnému puchu.

Prodáme-li vám svou půdu, musíte si pamatovat, že vzduch je nám drahý, protože sdílí svého ducha s veškerým životem, jež napájí. Vítr, který dal první doušek vzduchu mému dědovi, přijal také jeho poslední vzdech. A vítr musí předat dech života i našim dětem. Prodáme-li vám svou půdu, musíte ji opatrovat jako zvláštní posvátné místo, kam si i bílý člověk bude moci zajít, aby vychutnal vítr oslazený lučnými květy.

My tedy vaši nabídku, že koupíte naši půdu, uvážíme. Rozhodneme-li se ji přijmout, dám si jednu podmínku. Bílý člověk se musí chovat ke zvířatům naší země jako k vlastním bratrům.

Jsem jen divoch a jinou cestu neznám. Viděl jsem tisíce hnijících bizonů na prérii, kde je nechal ležet bílý muž, když je postřílel z jedoucího vlaku. Jsem jen divoch a nechápu, proč má čmoudící ocelový oř být důležitější než bizon, kterého zabíjíme, jen abychom přežili.

Co je člověk bez ostatních tvorů? Kdyby zanikla všechna zvířata, člověk sám by zahynul na velkou samotou duše. Protože co se stane zvířatům, stane se zakrátko i lidem. Všechny věci jsou spojeny.

Musíte naučit své děti, že půda pod jejich nohama je popel našich praotců. Aby si vážily země, řekněte jim, že oplývá životy našich pokrevních příbuzných. Učte své děti tomu, čemu jsme naše potomky učili my: země je naší matkou, a cokoliv potká zemi, zakrátko potká i její děti. Když lidé plivnou na zemi, plivají sami na sebe.

Tolik víme – země nepatří člověku, člověk patří zemi. To víme. Všechny věci jsou spojeny jako krev, jež pojí jednu rodinu.

Cokoliv potká zemi, zakrátko potká i její děti. Člověk neutkal osnovu života, je jen jedním z jejích pramínek. Cokoliv učiní osnově života, činí sám sobě.

My ale uvážíme vaši nabídku, abychom odešli do rezervace, kterou jste nám přidělili. Budeme žít stranou, v míru. Málo záleží na tom, kde strávíme zbytek našich dnů, už jich stejně moc nezbyvá. Ještě několik hodin a několik zim a žádné z dětí velkých národů, které kdysi obývaly pláně anebo v malých skupinách putovaly hvězdy, tu nezůstanou, aby truchlily nad mohylami lidu, jenž byl kdysi stejně mocný a nadějný jako váš.

Proč ale naříkat nad zánikem mého lidu? Kmeny jsou stvořeny z lidí, nic víc a nic míň. Lidé přicházejí a odcházejí jako vlny na moři, a dokonce ani bílý člověk, jehož bůh s ním chodí bok po boku a rozmlouvá s ním jako s přítelem, nemůže být vyňat ze společného osudu. Možná že jsme přece jen bratři, uvidíme.

Jednu věc víme, a možná že ji jednou pochopí i bílý muž. Náš Bůh je stejný Bůh jako váš. Vy si možná myslíte, že ho vlastníte, tak jako chcete vlastnit naši půdu. Ale to nejde, protože on je Bohem všech lidí a má stejný soucit s rudým mužem jako s bílým. Tato země je mu drahá, a ublížit jí znamená vršit opovržení na jejího tvůrce. I bílí lidé pomínou, a možná ještě dřív než ostatní kmeny. Pokračujte v kálení do svého lože, a jedné noci se zadusíte ve vlastním neřádu.

Ale ve svém zániku budete jasně zářit, zažehnutí silou Boha, který vás přivedl do této země a z nějakého zvláštního důvodu vám dal právo nad ní a nad rudým mužem. Tato sudba nám zůstane tajemstvím, protože nám nejde na rozum, proč všichni bizoni jsou vybiti, divocí mustangové zkroceni, tajná zákoutí lesů ztěžkla pachem lidského množství a výhled na žírné kopce je zakryt mluvicími dráty. Kde je houština? Pryč. Kde je orel? Pryč. A co to znamená, když musíme dát sbohem rychlému koni a lovu? Konec života a začátek živoření.

Možná že bychom měli naději porozumět, kdybychom věděli, o čem bílý člověk sní, o jakých nadějích vypráví svým dětem za dlouhých zimních nocí, jaké vidiny vpaluje do jejich myslí, po jaké budoucnosti pro ně touží. Jsme ale jen divoši, a sny bílého člověka jsou nám skryty. A protože jsou nám skryty, musíme jít svou cestou.

My tedy uvážíme vaši nabídku, že koupíte naši půdu. Řekneme-li ano, bude to proto, že chceme mít jistotu o rezervaci, kterou nám slibujete. Tam možná dožijeme své dny tak, jak si přejeme. Až poslední rudý muž zmizí z tváře země, zbyde po něm jen památka jako stín obláčku, jež táhne nad prérií, ale tato pobřeží a tyto lesy budou pořád hostit duše mého lidu, který miloval tenhle kus země tak, jako novorozeně miluje tep matčina srdce. Prodáme-li vám svou půdu, milujte ji tak, jako jsme ji milovali my. Starejte se o ni tak, jako jsme se o ni starali my. Podržte si v paměti vzpomínku na naši zem, jaká byla, když jste si ji brali. A ze všech svých sil a z celého srdce svého ji zachovejte svým dětem a milujte ji tak, jako nás všechny miluje Bůh.

Jedno víme – náš Bůh je stejný jako váš. Tato země je mu drahá. Ani bílý člověk se nemůže vyhnout společnému osudu. Možná že jsme přece jen bratři. Uvidíme...

(zdroj: www.inuru.com/index.php/spolecnost/dokumenty/653-seattle-nacelnik-proslov)